

Kirkeminister Mette Bock
km@km.dk

29. april 2019

Vedr. ministeroplæg om stiftsadministrationernes opgaver, organisering, ressourcer og kompetencer

Vi har i Landsforeningen af Menighedsråd med stor interesse læst ministeroplægget og har følgende bemærkninger hertil.

I oplægget peges på en langt højere grad af åbenhed om stifternes prioriteringer, serviceniveau samt forventede sagsbehandlingstider, det ser vi med stor tilfredshed på. Samtidig bemærker vi, at man vurderer, at man opnår en højere grad af ensartethed og kvalitet i sagsbehandlingen, når man har personale med kompetencer inden for det samme felt til løsning af opgaver.

Det er vores opfattelse at formålet med analysen var "at identificere områder, hvor opgaverne i dag løses mindre effektivt, og formulere bud på, hvordan opgaverne for stiftsadministrationen som helhed kan løses mere effektivt", som det fremgår af indledningen til Rambøll/Carve-rapporten. Vi er opmærksomme på, at anbefalingerne også er et resultat af videre overvejelser, analyser og afvejninger i opfølgingsgruppen og dens tre underarbejdsgrupper. Vi undrer os alligevel over, at man på den baggrund lægger op til en ændring af økonomien for folkekirken ved at foreslå, at stifterne skal tilføres flere midler til rådgivningsopgaver. Baggrunden herfor er ifølge oplæggets kapitel 6.1.1, at menighedsrådene i første omgang ofte søger den nødvendige rådgivning hos provstiet, og at man ikke der har den nødvendige sagkundskab til at yde den nødvendige vejledning. Man ønsker i stedet at styrke stifterne til at varetage rådgivningsopgaverne. Dette skal, må man antage, ske på bekostning af de løsninger menighedsrådene allerede har eller i fremtiden vil etablere i form af samarbejder, således som forslag 7 er beskrevet. Vi vil gerne have en afklaring af, hvad der er, man har tænkt, da det er vores opfattelse, at finansieringen af yderligere midler til stifterne vil begrænse mulighederne for at prioritere andre folkekirkelige opgaver og muligvis ændre balancen i forhold til, hvad der er underlagt demokratisk kontrol.

I oplæggets kapitel 2, fremgår det, at "I praksis er forholdet mellem kirke og stat og mellem de kirkelige myndighedsniveauer kendetegnet ved stor skønsomhed". Det følges op af "Skønsomheden kommer bl.a. til udtryk ved, at der er en tæt og løbende dialog mellem de folkekirkelige aktører om såvel indhold som proces. Det har også været tilfældet ved udarbejdelsen af dette ministeroplæg". Landsforeningen betragter sig i høj grad som en af folkekirkens aktører som repræsentant for 99,6 % af menighedsrådene, men kun forslaget om en HR-gruppe, som har været behandlet i rollefordelingsgruppen,

har vi været inddraget i og kan stå inde for. De folkekirkelige aktører har været embedsmænd fra departementet, biskopper, stiftskontorchefer og i mindre grad provster. De politisk valgte repræsentanter har ikke været repræsenteret, hvilket vi ser med stor alvor på, og efter vores opfattelse er det et meget klart signal om, at man har et statskirkeligt perspektiv på folkekirken og ikke et folkekirkeligt.

Vi vil gerne medvirke konstruktivt til, at menighedsrådene også reelt forbliver det centrale omdrejningspunkt for folkekirken liv og vækst i Danmark.

Landsforeningen af Menighedsråd har kun været inddraget i rollefordelingsgruppen (jfr. kapitel 1). Vi kan derfor kun i første omgang forholde os til de få elementer af oplægget, som har været drøftet i rollefordelingsgruppen. Samtidig kan vi allerede nu konstatere, at en række af forslagene og overvejelserne i oplægget har generelle konsekvenser for menighedsråd og stiftsråd.

Det er derfor ikke tilstrækkeligt, at der i den videre proces kun tænkes en inddragelse af Budgetfølgegruppen. Budgetfølgegruppen har kun kompetence til at vurdere konsekvenserne af oplæggets kapitel 9 vedr. budget- og bevillingsmodel med de tilhørende bilag 3, 4 og 5.

Vi vil derfor kraftigt opfordre til, at oplægget sendes i en bredere høring eller i det mindste hos Landsforeningen af Menighedsråd, stiftsrådene, Provsteforeningen og provstiudvalgene, inden der tages politisk stilling til forslagene, herunder til de bevillingsmæssige konsekvenser. Det gælder særligt for kapitel 1-7.

Det skal særligt bemærkes, at oplæggets forslag 7 om styrkelse af stifternes rådgivningskapacitet foregriber den videre drøftelse af rollefordelingen, jf. forslag 2.

For en god ordens skyld skal vi nævne, at vi ikke ud over det følgende om rollefordeling har taget stilling til konkrete elementer, som er beskrevet i ministeroplægget.

Rollefordeling - Samarbejde og dialog med menighedsråd

Som en del af opfølgningen på stiftsanalysen blev der etableret en arbejdsgruppe vedrørende rollefordelingen mellem stifterne og de øvrige aktører på folkekirken område.

Landsforeningen af Menighedsråd takkede ja til invitationen til at deltage i Rollefordelingsgruppens arbejde og har følgende bemærkninger til arbejdet i gruppen.

Landsforeningen har, som de eneste deltagere i Rollefordelingsgruppen, ønsket en genforhandling af aftalen, hvor der tages stilling til, hvor rådgivningsopgaver er placeret. Helt fra begyndelsen har det imidlertid stået klart, at ministeriet ønskede et kort princippapir til afløsning for den nuværende rollefordelingsaftale. Vores opfattelse er, at principper for fordeling af opgaverne ikke hjælper vores medlemmer med at finde ud af, hvor de kan søge råd og vejledning.

Vores medlemmer, menighedsrådene, udgør fundamentet i folkekirken og består af folkekirkemedlemmer, som er valgt i sognene til at sikre et godt og aktivt kirkeligt liv, og de har valgt at bruge deres kræfter og fritid på det. Vi ser det blandt andet derfor som vores opgave at sikre, at vores medlemmer understøttes bedst muligt i opgaveløsningen, og at de oplever det så enkelt og så lidt bureaukratisk

som muligt at få rådgivning og vejledning, når de har behov for det. En del af denne opgave, mener vi løses ved, at det er klart og tydeligt, hvor de skal henvende sig, når behovet herfor opstår.

Ved at pege på et princippapir som grundlag for opgavefordelingen udviser man efter Landsforeningens vurdering, mangel på forståelse for, at folkekirken ikke er en hvilken som helst anden offentlig myndighed. Folkekirken er baseret på lokale selvstændige kollegialt valgte forvaltningsmyndigheder nemlig menighedsrådene, som ikke indgår i noget over-/underordningsforhold. Endvidere finder vi, at ministeriet med sin tilgang, udviser manglende forståelse for det forvaltningsretlige grundprincip om habilitet. Vores oplevelse er med andre ord, at man helt fra begyndelsen fra ministeriets side, som også påpeget ovenfor, har valgt et statskirkeligt perspektiv for arbejdet i Rollefordelingsgruppen frem for et folkekirkeligt.

En beskrivelse af opgavefordelingen vil efter vores vurdering kunne sikre en hensigtsmæssig anvendelse af ressourcerne, særligt hvis den inden for de enkelte områder sker under hensyntagen til kriterier som kompetence, viden, kritisk masse, ens serviceniveau, behov for interesse- og partsvaretagelse samt overholdelse af de offentligretlige regler.

Landsforeningen kan derfor ikke bakke op om indholdet i ministeroplæggets kapitel 4.2 Samarbejde og dialog med menighedsråd og det tilhørende bilag 1, som også indebærer en ophævelse af den nugældende rollefordelingsaftale. Vi skal hertil bemærke, at vi forudsætter, at den nugældende aftale om opgave- og rollefordeling mellem provstiuvalg, stiftsadministrationer, Landsforeningen af Menighedsråd og Kirkeministeriet er uforandret gældende, da drøftelserne herom netop er aftalt til at fortsætte.

Servicecenter for lokaløkonomi

Ministeroplægget indeholder et forslag om etablering af et servicecenter for lokaløkonomi. Dette forslag har ikke været drøftet med Landsforeningen tidligere, men vi finder forslaget interessant. Som en af bevæggrundene for at etablere et servicecenter for lokaløkonomi er blevet nævnt, at ministeriet ikke har problemstillingerne tæt nok på. I ministeroplægget peges på, at ministeriets ressourcer vurderes bedre at kunne anvendes på udvikling af rammer og regler for hensigtsmæssig økonomistyring på folkekirkens område.

I ministeroplægget peges på, at et servicecenter for økonomi skal placeres i et af de ti stifter. Vi undrer os derfor over, at det fortsat skal være muligt at søge rådgivning i stifter om lokal økonomi. Ram-bøll/Carve-rapporten peger netop på, at centrene på flere øvrige områder ikke er fuldt udrullet og nævner i den forbindelse centrale områder som ledelsesforankring og opgavesnit, og også at der ikke er opnået de forventede ressourcebesparelser.

Landsforeningen varetager allerede i dag i betydeligt omfang uddannelse og rådgivning af menighedsrådene vedrørende folkekirkens økonomi, hvorfor det kan være relevant at se på Landsforeningen i forbindelse med etableringen af et sådant center både for så vidt angår styringsgrundlaget, og ikke mindst placering af centret.

DAP-systemejer

Landsforeningen er inviteret til at deltage i en arbejdsgruppe vedrørende systemejer til DAP. Arbejdet er blevet udsat på anmodning fra biskopperne, men man peger nu på, at DAP skal placeres i et center, der placeres i tilknytning til et stift.

Landsforeningen fastholder imidlertid, at drøftelser om systemejerskabet mm. skal foregå i den nedsatte arbejdsgruppe.

Om arbejdet i Rollefordelingsgruppen

Afslutningsvis skal vi bemærke, at vi har fundet det uhensigtsmæssigt at knytte en genforhandling af Aftale om Opgave og rollefordeling mellem provstiudvalg, stiftsadministrationer, Landsforeningen af Menighedsråd og Kirkeministeriet så tæt sammen med opfølgningen på stiftsanalysen. Vi er i den forbindelse opmærksomme på, at udgangspunktet netop er stiftsanalysen, som peger på en genovervejning af opgavesnittet mellem de folkekirkelige aktører.

Landsforeningens repræsentanter i Rollefordelingsgruppen har således haft en oplevelse af, at der allerede inden arbejdet i gruppen blev igangsat, var truffet beslutning om, hvad resultatet af gruppens arbejde skulle være.

Vi har tradition for et godt og tillidsfuldt samarbejde med ministeriets departement, hvor vi har haft gode dialoger og drøftelser samt oplevet lydhørhed for vores argumenter, ligesom vi sammen har kunnet nå frem til fælles løsninger og kompromiser. Vi vil fortsat gerne dialog og samarbejde, fordi vi tror på, at det er muligt gennem dialog at nå en løsning. Derfor er vi også glade for, at drøftelserne om placering af rådgivningsopgaverne fortsætter.

Med venlig hilsen

Søren Abildgaard